

Kõik, Suome ja Saawotata ja tšed. Nüüd oleks Soome maast, ja rahhwa loolidest, põlunharhiusest, loomade kaswatamisest, ning talu-areamisest palju rääkida, aga see piirub aeg; maad kui niipalju olgu öeldud: Meie armalise teise, Aleksandri II. walitsuse al on Soome rahhwaus eluse ärganud, ning ei seisa enam Rootslaste pööbla all. Wene wägi on Soomlastest palju häid õhwtserisi saanud.

Wiimaks olgu siis Soomlaste wanadest Eba Jumaladest ja usust: Soomlaste wana pagana usk oli looduse siise yskumine se on: (Natur-religion) oma taewast Jumalat nimetasiwad nad „Jumala“ mis ka pärast ristiusu aja sees jäi ja nüüd taewast ehk elawat Jumalat tähendab: kunnaks sest ajast saadik, kus Ulu taewa lautuse oma walitsuse alla sai ja pilwede pidajaks „Pilwien pitäjä“ ehk kuuwade pillwede walitsejaks sai ja „Hattarojan hallitsia“ nimetati; tema hoolets olid ka tuul ja ilm, wihhm, lumi ja rahe ning müristamine oli ka tema kole komin, kui ta oma wibu-püüfiga se on: wiserkaarega oma kuldseid noola, need on: wälguliireid taewast maha lastis, mis ka siis Soomlased wiserkare „Utan taarits“ nimetawad. Uhus oli ka oma armuse, kelle nimi „Ukka“ ehk Ummä oli; lapsi ei näi ueri mitte olnud olnema, kunnaks Kreeklaste Jumalatel ka kari lapsi oli.

Ulu kõrwas olid ka teised Jumalad, nagu öö Jumal „Kuu“, päewa Jumal „päiwa“, ja üle-üldse taewa lautuse Jumal „tähti“ ja Põhja naela Jumal „Otawa“. Päewa arwasiwad n'ad täitsa tulekera olema, seepärast arwasiwad n'ad tule Jumalat „Panu“ päewa poeaks. Need neli Jumalat olid tähtsad; sest neil oli neli tütar, need olid: Päiwätär, Kuutar, Otawar ja Tähetär kes langast tududes ja sulka suisates ning paelu paisates, kui kõige kenamad neitsid oma aega wiitsid. Ka saiwad päike, kuu ja tähed häda ajal appi hüitud. Koit ja Amarit oliwad ka Jumalate kirjjas. — „Lounutarret“ oliwad 3 kenna neitsit, keda Ulu loonud oli; sest temal oli niisuur wägi, et kui ta aga oma põlwesid korra kättega deerus, siis jooksiwad sealt piim, mesi ja raud maa peale maha. — Arwata on, et üks neist neitsidest „Ilmarine“ ehk „Ilmatara“ oli. Udu ja õhu Jumal oli „Utar“ ehk „Terhenetäär. Tuulede Jumal oli „tuulentitar“, ning lõuna tuule Jumal oli „Etelätär“, keda ka koduseks taitsjaks appi hüiti, Merede ja wee Jumal oli „Mhto“; ta oli wana mehe moodi, aga roheline rohu sarrwa paraga ning walge wahu sarnaste riietega; ta rikkus oli armetu suur, nõnna et seda kellegi mõet mõetma ei mõenud ega kellegi arud arwata awanud, ning mis ta korra oma küüsi kiskus, ei seda